

Список використаних джерел:

Семів Л.К. Механізм активізації регіональної політики ринку праці /Л.К. Семів, С.В. Кондратюк // Регіональна політика та механізми її реалізації /За ред. акад. НАН України М.І. Долішнього. – К.: “Наукова думка”, 2003. – с.213-223.

Краснокутська Ю.В. Складові комплексного моніторингу ринку праці / Ю.В. Краснокутська, І.М. Писаревський // «Управління розвитком»: збірник наукових праць. – 2017. - № 1 (184). – С. 65 – 71.

Краснокутська Ю. В. Оцінка і прогнозування рівня забезпечення регіону трудовими ресурсами: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00,05 «розвиток продуктивних сил і регіональна економіка»/ Краснокутська Юлія Вадимівна. – Івано-Франківськ, 2017. – 20 с.

УДК 332.021(083.97)

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ: ПРОБЛЕМНІ МОМЕНТИ

О. М. Луцків

*ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України»
e-mail: lutolen@i.ua*

сучасних умовах господарювання пріоритетною сферою державного управління є соціально-економічні відносини на місцевому рівні, які націлені на вирішення питань зайнятості та добробуту населення, формування місцевого бюджету а, отже, фінансування витрат на соціальні потреби (освіта, охорона здоров'я, благоустрій, житлово-комунальне господарство тощо). Нажаль, сучасний стан системи управління в регіонах є неефективним. Негативні тенденції соціально-економічного розвитку регіонів України потребують пошуку та використання на практиці нових підходів до управління соціально-економічними процесами. Одним із них є програмно-цільовий підхід (ПЦП) орієнтований на визначення пріоритетів і цілей соціально-економічного розвитку та пошуку шляхів їх досягнення, здатний забезпечити комплексне вирішення проблем розвитку території та ефективності використання бюджетних коштів. Однак, повністю розкрити потенціал цього підходу до управління регіональним розвитком наразі так і не вдається.

Саме поняття «програмно-цільове управління» трактується в широкому сенсі і як метод програмного втілення управлінських рішень, і як реалізація комплексного підходу при вирішенні соціально-економічних проблем. Програму розглядають як інструмент змін, вибраний з декількох альтернативних варіантів як найбільш ефективний шлях досягнення намічених результатів. Поняття «цільова» передбачає спрямованість програм на досягнення заздалегідь встановленої, чітко визначеної мети [1].

На практиці програмно-цільовий підхід реалізується через регіональні

цільові програми (РЦП) та забезпечує прямий взаємозв'язок між розподілом бюджетних ресурсів та фактичними чи запланованими результатами їх використання відповідно до встановлених пріоритетів державної політики. Перевагами застосування цього методу слід відзначити створення фінансово-ресурсного забезпечення для досягнення поставлених цілей та гарантію цільової спрямованості їх використання.

цілому РЦП систематизують цілі та очікувані результати від витрачання бюджетних коштів. Це дає можливість органам влади правильно розставити акценти у витрачанні й без того обмежених бюджетних ресурсів та спрямувати їх на вирішення найважливіших та першочергових проблем розвитку територій. Важливу роль в ефективності реалізації цього методу управління відіграє ступінь відкритості та взаємодії органів влади з бізнесом та широким колом експертів залучених до оцінки РЦП на етапі їх формування та кінцевої реалізації.

Основними джерелами ресурсного забезпечення РЦП є ресурси регіону, а саме земельні, водні, лісові та інших природні ресурси, трудові та фінансові (регіональні, муніципальні бюджети; кошти регіональних учасників програм; кредити, надані цим учасникам під гарантії територіальних органів влади; іноземні інвестиції) ресурсів, наявність яких пов'язана з територією. Це є свідченням того, що ефективність реалізації РЦП в значній мірі залежить від власної ресурсної забезпеченості регіону. Однак, на сьогоднішній день, використання цього інструменту реалізації регіональної політики не приносить належного позитивного результату. Серед основних причини низької дієвості РЦП слід відзначити [2]:

- значна кількість програмних документів;
- нечіткість визначення мети, завдань і заходів у межах програм;
- брак системного підходу до розробки програмних документів;
- відсутність належної координації між структурними підрозділами органів місцевого самоврядування в процесі розробки програм;
- неузгодженість завдань цільових програм із можливостями місцевого бюджету;
- значне недофінансування програм;
- формальність залучення громадськості до процесу розробки та прийняття програмних документів.

Регіональні органи влади мають використовувати результати оцінки виконання РЦП для підвищення якості процесу прийняття управлінських рішень, надання якісних послуг населенню, ефективності використання ресурсів. Якщо в результаті її реалізації не відбувалося жодних змін в економіці, фінансування її необхідно скоротити або припинити взагалі. Ефективна система оцінки повинна відповідати наступним критеріям, бути: орієнтованою на досягнення бажаного результату; концентрується на найбільш важливих показниках виконання; надавати цінну інформацію особам, відповідальним за прийняття рішень та періодичну інформацію про результати

діяльності; не має вимагати спеціальної підготовки спеціалістів; контрольним показником як для структурних підрозділів усередині установи, так і для інших установ.

Для отримання відчутних позитивних результатів застосування ПЦП має виступати не як інструмент системи планування, а як складова системи управління, яка має передбачати контроль і координацію заходів реалізації РЦП, з урахуванням потреб та інтересів місцевих жителів. Такі зміни у використанні ППМ дадуть змогу визначити пріоритетні напрями в розподілі місцевих фінансових ресурсів та здійснити контроль цільового та ефективного використання бюджетних коштів.

Список використаних джерел:

Кизим М. О. Теорія та практика оцінки пріоритетності та результативності державних цільових програм в Україні / М.О. Кизим, Г.М. Феденко // Бізнес Інформ. – 2012. – № 12. – С. 6–13.

Луцків О.М. Програмно-цільовий підхід до управління регіональним розвитком / О.М. Луцків // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: [зб. наук. пр.]. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» ; редкол.: В.С. Кравців (відп. ред.). – Львів, 2018. – Випуск 1 (129). – С. 33-38.

УДК: 331.5:338.244.47

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ МОДЕЛІ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

О. Б. Назаркевич

***ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України»
e-mail: oksankanaz@gmail.com***

Одним із пріоритетів стратегії економічного зростання «Європа-2020» (Europe 2020) визначено інклюзивне зростання. Провідними міжнародними інституціями вироблено ключові підходи й концептуальні стратегії щодо стимулювання інклюзивного зростання. Головними аспектами даного зростання є інвестування у людський капітал, відсутність дискримінації, співучасть в управлінні, надання однакових можливостей отримання благ, продуктивна зайнятість як засіб збільшення доходів бідних верств населення і виключених груп й підвищення їхнього рівня життя [1; с. 56-57]. Відповідно до концепції, зростання рівня безробіття у сільській місцевості, бідності та міграції населення, що зумовлені фінансовими обмеженнями соціального забезпечення через значний рівень бюджетного дефіциту, державного боргу та політичної нестабільності, потребують переорієнтації показників ефективності діяльності України на показники інклюзивного зростання, що характеризують якість